

חשבון דיפרנציאלי ואינטגרלי 4

© ארזים

22 במאי 2017

1 נוסחאות גרין ופונקציות הרמוניות

יהי $G \subseteq \mathbb{R}^n$ תחום חסום, $u, v \in C^2(\mathbb{R})$. ניזכר כי

$$\Delta u(x) = \sum_{i=1}^n \frac{\partial^2 u}{\partial x_i^2}(x)$$

אזי מתקיימות נוסחאות גרין. נשתמש היום רק בשלישית, ולכן ניזכר רק אותה:

$$\int_G u \Delta v - v \Delta u \, dx = \int_{\partial G} u \frac{\partial v}{\partial n} - v \frac{\partial u}{\partial n} \, dS$$

כאשר $\frac{\partial u}{\partial n} = \langle \nabla u, N \rangle$ - הנגזרת בכיוון הנורמל החיצוני. אמרנו כי u הרמונית אם $\Delta u = 0$, ואז ראינו תכונות של פונקציות הרמוניות:

1. עקרון הערך הממוצע.
2. עקרון המקסימום - אם פונקציה הרמונית על תחום חסום מקבלת מקסימום בשפה אז היא קבועה.
3. משפט ליוביל - אם פונקציה הרמונית על כל $\mathbb{R}^n$ חסומה מלעיל או מלרע אז היא קבועה.

תרגיל יהיו u_1, u_2 הרמוניות על $\mathbb{R}^n$. עבור $x_1, x_2 \in \mathbb{R}^n$ ועבור $a > 0, b > 0$ נגדיר

$$L(a, b) = \int_{S^{n-1}} u_1(x_1 + ax) u_2(x_2 + bx) \, dS(x)$$

הראו כי אם $ab = cd$ אזי $L(a, b) = L(c, d)$.

פתרון נגדיר

$$F(\lambda) = L(\lambda\rho, \lambda^{-1}\rho)$$

עבור $\rho = \sqrt{ab}$. כעת נרצה להראות כי F קבועה. נראה כי $F' = 0$. נגזור תחת סימן האינטגרל (הצדקה בסוף). נשים לב שהנורמל לספירה הוא $n = x$, ואז

$$\begin{aligned} F(\lambda) &= \int_{S^{n-1}} u_1(x_1 + \lambda \rho x) u_2(x_2 + \lambda^{-1} \rho x) \, dS(x) \\ F'(\lambda) &= \int_{S^{n-1}} \langle \nabla u_1(x_1 + \lambda \rho x), \rho x \rangle u_2(x_2 + \lambda^{-1} \rho x) + \left\langle u_2, x_2 + \lambda^{-1} \rho x, \frac{-\rho}{\lambda^2} x \right\rangle u_1(x_1 + \lambda \rho x) \, dS(x) = \\ &= \frac{1}{\lambda} \int_{S^{n-1}} \langle \rho \lambda \nabla u_1(x_1 + \lambda \rho x), n \rangle u_2(x_2 + \lambda^{-1} \rho x) - \left\langle \frac{\rho}{\lambda} \nabla u_2(x_2 + \lambda^{-1} \rho x), n \right\rangle u_1(x_1 + \lambda \rho x) \, dS(x) = \\ &= \frac{1}{\lambda} \int_{S^{n-1}} \frac{\partial u_1(x_1 + \lambda \rho x)}{\partial n} u_2(x_2 + \lambda^{-1} \rho x) - \frac{\partial u_2(x_2 + \lambda^{-1} \rho x)}{\partial n} u_1(x_1 + \lambda \rho x) \, dS = \\ &= \frac{1}{\lambda} \int_{B_0(1)} u_2(x_2 + \lambda^{-1} \rho x) \overline{\Delta u_1(x_1 + \lambda \rho x)} - u_1(x_1 + \lambda \rho x) \overline{\Delta u_2(x_2 + \lambda^{-1} \rho x)} \, dx = \\ &= 0 \end{aligned}$$

הצדקת הגזירה תהיה התרגיל הבא הביתה:

תרגיל אם $F(\lambda, x) \in C^1(\mathbb{R}^{n+1})$ נגדיר

$$g(\lambda) = \int_{S^{n-1}} F(\lambda, x) \, dS(x)$$

אזי גזירה וכן

$$g'(\lambda) = \int_{S^{n-1}} \frac{d}{d\lambda} (f(\lambda x)) \, dS(x)$$

"המישור יותר נחמד - הוא שדה, כי הוא $\mathbb{C}$ " - המתרגל

"מה עם $\mathbb{R}^4$?" - סטודנטית

" $\mathbb{R}^4$ זה משהו מוזר, זה לא קומוטטיבי, יש קוורטניונים, הם מפחידים אותי, אני

לא רוצה לדבר עליהם" - המתרגל

תרגיל (אינטגרל פואסון) תהי $u \in C^2(\mathbb{R}^n)$, $n > 2$, עם תומך קומפקטי. הראו כי

$$u(x) = c_n \int_{\mathbb{R}^n} \frac{\Delta u(w)}{|x-w|^{n-2}} \, dw$$

פתרון נקבע x , ונגדיר

$$v(w) = |x-w|^{2-n}$$

פונקציה זו הרמונית בכל $\mathbb{R}^n \setminus \{x\}$ (יהיה בשיעורי הבית). עבור $\varepsilon > 0$ קטן מאוד ועבור $R > 0$ גדול מאוד, נגדיר $G = B(x, R) \setminus B(x, \varepsilon)$. מתקיים

$$\frac{\partial v}{\partial n} = \pm \frac{n-2}{|w-x|^{n-1}}$$

כאשר הכיוון הוא מינוס בשפה הגדול, ופלוס בגדולה. מנוסחת גרין השלישית (ניזכר כי v הרמונית ולכן $\Delta v = 0$) מקבלים, על ידי בחירת R גדול מספיק, שמתקיים,

$$-\int_G v \Delta u = \underbrace{\frac{n-2}{\varepsilon^{n-1}} \int_{|w-x|=\varepsilon} u(w) \, dS}_{\rightarrow v_{n-1} u(x)(n-2)} - \underbrace{\frac{1}{\varepsilon^{n-2}} \int_{|w-x|=\varepsilon} \frac{\partial u}{\partial n} \, dS}_{\leq c\varepsilon \rightarrow 0}$$

נשים לב שבאגף שמאל כתוב את מה שרצינו, אז צריך רק להעביר את הקבועים לצד השני.